

KATEDRA ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY
Posudek diplomové práce

Autor: Kateřina Anna Hesová

Studijní obor: Pedagogika předškolního věku

Název práce (česky/anglicky): Slovní zásoba dítěte vyrůstajícího v bilingvním prostředí / The vocabulary of a child growing up in bilingual surroundings

Vedoucí práce: Mgr. Kristýna Dufková, Ph.D.

Oponent práce: PhDr. Jana Bílková, Ph.D.

Hodnoticí kritéria	Hodnocení
Soulad názvu práce s obsahem, cílem, anotací, obsahem a závěrem	A
Teoretická podkladová koncepce, metodika/metodologie, terminologie	B
Schopnost analýzy excerpovaného materiálu/předmětu výzkumu a následné syntézy, interpretace a argumentace	B
Sekundární literatura, tvůrčí aplikace, schopnost kritického komentáře	A
Struktura práce (výstavba textu, adekvátnost použitých stylistických prostředků), dodržení ortografické a gramatické normy, bibliografický a poznámkový aparát, jednotný způsob citací	A

Pozn.: Pro hodnocení se používá zavedené vysokoškolské klasifikace, tedy: A,B,C,D,E,F. Pokud diplomant obdrží v jednom (nebo více) z kritérií hodnocení F, pak je celá BP/DP považována za nedostatečnou.

Vyjádření vedoucího práce k antiplagiátorské kontrole:

Práce vykazuje nulovou shodu s jinými texty v repozitáři Odevzdej.cz.

Hodnocení práce – návrh klasifikačního stupně:

Náměty pro obhajobu (formou otázek):

1. Jedna z odpovědí na vaše výzkumné otázky zní: „Analýza dat potvrdila, že status jazyka má přímý vliv na rozsah slovní zásoby dětí.“ Mohla byste definovat, jak chápete „status jazyka“? V případové studii č. 1 na str. 50 píšete: „*Subjektivně chlapec vnímá oba jazyky na stejné úrovni. Dle jeho osobního názoru není ani jeden z jazyků oproti druhému méněcenný nebo naopak významnější. V komunikaci chlapec preferuje angličtinu, protože je pro něj snadnější a nemusí o ní tolik přemýšlet.*“ Úvodní dvě věty se opakují u všech sledovaných dětí. Chápete tedy

„status jazyka“ čistě jako „preferenci jazyka“, i když by byla dána jen tím, že je jeden jazyk pro dítě snazší? Je pro Vás status jazyka a preference jazyka totéž?

2. V případové studii č. 1 píšete: „*Chlapec je plně bilingvní. V obou jazycích dokáže snadno pochopit instrukce, porozumět zadání, adekvátně reagovat na pokyny, číst, psát a vysvětlit běžně užívaná slova a pojmy.*“ Zabývala jste se i písemným projevem dětí? Jsou děti, které se v současné době vzdělávají v angličtině, schopné česky nejen mluvit, ale i psát?

Další poznámky k práci, kritické připomínky:

Kateřina Anna Hesová se ve své diplomové práci věnuje problematice bilingvismu, konkrétně úrovni slovní zásoby dětí, které vyrůstají v bilingvním, česko-anglickém prostředí.

Poněkud problematické je samo stanovení výzkumných otázek, na něž na základě šesti případových studií v zásadě nelze odpovědět. Závěry, ke kterým autorka dospívá a které prezentuje jako „odpovědi na výzkumné otázky“, proto vyznívají příliš odvážně a ve skutečnosti k nim nepřistupujeme jako k „odpovědím“, ale maximálně jako k dalším hypotézám. Ověření vlivu nějakého parametru na celkový výsledek (zde např. „působení bilingvního prostředí na znalost slovní zásoby“), vyžaduje proměnlivost tohoto parametru na pozadí ostatních parametrů, které naopak zůstávají neměnné. Situace všech zkoumaných dětí je ale z hlediska působení obou jazyků velmi podobná – všechny navštěvují mateřskou nebo základní školu v nové zemi, se všemi mluví jejich rodiče v domácím prostředí svým mateřským jazykem – a do hry naopak vstupuje řada jiných faktorů (věk dětí, znalost jazyka před odjezdem do nové země, mentální a jazykové schopnosti dětí apod.).

Napsat „*Zjistilo se, že dívky v testech slovní zásoby dosahují v průměru lepších výsledků než chlapci*“ (s. 95) na základě vyhodnocení šesti testů (testů dvou chlapců a čtyř dívek) považuji za zavádějící a snad až nebezpečné, stejně jako tvrzení, že „*velká část dětí má ve svém českém mluvním projevu silnější nebo slabší anglický přízvuk*“, zatímco „*v anglickém jazyce děti při hovoru český přízvuk nemají*“. (s. 95) Autorčin pokus o jakousi kolektivní případovou studii, která by umožnila srovnávání a vyvozování obecnějších závěrů, proto věrohodné výsledky nepřinesl.

Jednotlivé případové studie samy o sobě jsou ale bezpochyby cenným materiálem k pochopení dané problematiky. Autorka podrobně informovala o svých cílech i zvolené metodologii, představila využitá normativní testy, z její práce je zjevné, že má zkušenosti s psaním odborných textů.

Práce Kateřiny Anny Hesové je dobře zvládnutá i po stránce formulační,

formální a jazykové. Text sice není zcela bez chyb a překlepů („*k tomuto zlomového okamžiku*“, s. 29; „*používat množná čísla*“, s. 31, „*jeho mozek, musí zpracovat*“; 32; *při zapojování dítě do her*, s. 41 ad.), chyby jsou ale opravdu jen ojedinělé.

V teoretické části práce autorka prokázala dobrou orientaci v problematice bilingvismu, v přehledu shrnula relevantní informace z odborné literatury.

Datum a podpis vedoucího práce:

16. července 2020

PhDr. Jana Bílková, Ph.D.